

พิธีกรรมเวียนเทียน (เต็มรูปแบบ)

นำเสนอเมื่อ : 8 พ.ค. 2552

วันนี้ วิสาขบูชา ซึ่งพุทธศาสนิกชนทั่วไปจะรู้ว่าเป็นวันคล้ายวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของสมเด็จพระบรมศาสดาจารย์เจ้า โดยปกติพุทธศาสนิกชนทั่วโลกมักจะไปร่วมงานวิสาขบูชายังศาสนสถานใกล้บ้านหรือที่ตนคุ้นเคยเป็นพิเศษ....

การเวียนเทียน นับว่าเป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่งที่มีขึ้นในวันวิสาขบูชา... เฉพาะเมืองไทย นอกจากวิสาขบูชาวันนี้แล้ว ยังมีการเวียนเทียนอีกสองวัน กล่าวคือ **วันมาฆบูชา** และ **วันอาสาฬหบูชา** ซึ่งตอนเด็ก ๆ พวกเรามักจะเรียกรวมทั้งสามนี้ว่า **วันเวียนเทียน** ...

พิธีเวียนเทียน ตามพุทธศาสนสถานทั่วไป มักจะเวียนรอบพระอุโบสถ พระเจดีย์ หรือถ้าไม่มีพระอุโบสถหรือพระเจดีย์แล้วก็จะเวียนรอบ พระประธานประจำศาสนสถานนั้นๆ (เช่น พระภายในศาลาการเปรียญ หรือลานรอบพระประธานที่พุทธมณฑล)... ถ้าหากบางวัดมีลานกว้างขวางเหมาะสม ก็อาจเวียนรอบทั้งพระอุโบสถและพระเจดีย์ในคราวเดียวกัน .... แต่ไม่นิยมเวียนหลายสถานที่ในศาสนสถานแต่ละแห่ง

.....

การเวียนเทียน นิยมเวียนไปทางขวา ๓ รอบ ซึ่งเรียกว่า **การกระทำประทักษิณ**... สาเหตุที่จะต้องเวียนขวานี้ ผู้เขียนยังไม่พบเหตุผลในการอธิบาย ตามที่เคยเจอในคัมภีร์บางก็แสดงไว้แต่เพียงว่าการเข้าไปทางขวาเป็นการแสดงความเคารพ... แต่การเข้าไปทางซ้ายไม่เป็นการแสดงความเคารพ... ประมาณนี้

ผู้เขียนสันนิษฐานเอาเองว่า ด้านขวาเป็นด้านหน้าของคนส่วนใหญ่ การเข้าไปหาทางด้านขวามือบ่งบอกถึงการยอมรับและไว้วางใจต่อผู้ที่เราจะเข้าไปหา นั่นคือ เชื่อใจว่าผู้ที่เราเข้าไปหาจะไม่ทำร้ายเรา... ส่วนการเข้าไปทางด้านซ้าย บ่งชี้ว่า เราไม่ค่อยไว้วางใจต่อผู้ที่เราจะเข้าไปหา เกรงว่าผู้นั้นจะทำร้ายต่อเรา... ประมาณนี้

ส่วนการเวียน ๓ รอบ ก็จัดเป็นธรรมเนียมทั่วไป ซึ่งอาจคล้ายๆ กับการตั้งนโม ๓ จบ ซึ่งผู้รู้ได้แก่ปริศนาไว้หลายนัย เช่น

- บางท่านก็บอกว่าได้แก่พระรัตนตรัย กล่าวคือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์...
- บางท่านก็บอกว่า พระพุทธเจ้ามี ๓ ประเภท กล่าวคือ พระศรีทวาริกพุทธเจ้า พระวิริยทธิกพุทธเจ้า พระปัญญทธิกพุทธเจ้า...
- บางท่านก็นำเรื่องสมาธิเข้ามาอธิบาย โดยบอกว่า รอบแรกก่อให้เกิดขณิกสมาธิ (ใจตั้งมั่นน้อยๆ) รอบสองก่อให้เกิดอุปจารสมาธิ (ใจตั้งมั่นปานกลาง) และรอบสามก่อให้เกิดอัปปนาสมาธิ (ใจตั้งมั่นหนักแน่น)...

.....

พิธีกรรมก่อนจะเวียนเทียน แต่ละแห่งก็แตกต่างกันไป ถ้าจัดเป็นหมู่คณะ ก็อาจมีการกล่าวนำบูชาพระรัตนตรัยก่อน ตอนกำลังเวียนไป ก็อาจมีการสวดบทพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ หรือบทอื่นๆ ในบางที่... บางที่ก็อาจไม่มีการสวด โดยเวียนรอบๆ โดยอาการสงบ....

บางแห่งก็อาจตามสะดวก กล่าวคือ ใครมาเมื่อไหร่ก็เวียนเมื่อนั้น มาคนเดียวก็เวียนคนเดียว
หนุ่มสาวมาด้วยกันก็ชวนกันไปเวียนคู่กัน ที่มาทั้งครอบครัวก็จับกลุ่มเวียนกันไป.... ทำนองนี้ก็มี

หลังจากเวียนเทียนเสร็จแล้ว ถ้าเป็นหมู่คณะ บางครั้งก็มีการรวมกลุ่มเพื่อแผ่เมตตาต่อสรรพสัตว์อีกครั้ง
... บางที่ พอเวียนเสร็จแล้วก็เอา ดอกไม้ ธูป เทียน ไปบูชาไว้ตามที่จัดให้ ก็เป็นอันเสร็จพิธี ....

.....

มีเรื่องร้องขอเล็กน้อย เทียนที่จุดและเวียนเรียบร้อยแล้ว กรุณานำไปบูชาตามที่ศาสนสถานนั้นๆ
จัดไว้ให้...

ถ้านำไปปักไว้ในบางจุด ก็อาจเกิดอัคคีภัยขึ้นได้ (เคยมีมาแล้วหลายวัด)...

ไม่ควรนำไปปักไว้ใกล้ๆ ฐานพระเจดีย์หรือฐานพระอุโบสถ เป็นต้น
เพราะควันเทียนควันธูป ก่อให้เกิดคราบเขม่าต่างๆ จับตอสิ่งใกล้ๆ ได้ ทำให้เกิดสีหม่นหมองไม่งามตาในวันต่อๆ ไป...

และถ้าต่างคนต่างก็ไปปักไว้ไม่เป็นที่เป็นทาง
ก็จะก่อให้เกิดความลำบากต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งจะมาเก็บกวาดในภายหลัง....

จิรั ดิฏฐตุ สทุรมโม อนาคเต กाले खोपरेसत्थरम्मज्जंजारंยिननानेอนาคตकालेन...เทอญ